

V NAŠI DRŽAVI.

Uspehi Stojadinovič-Koroščeve vlade. Glavno glasilo JRZ »Samouprava« je objavila uvodni članek, v katerem obravnava bilanco poldrugetnega dela Stojadinovič-Koroščeve vlade. Vidne znake vladnih uspehov našteva list v štirih točkah: 1. Pomirjenje političnih strasti, ki so po prejšnjem vsak čas razbesnele in so dosegle višek v dogodkih v Kerestincu in v streljih v skupščini. 2. Uravnovešene državne proračuna, boljši življenjski pogoji za širše ljudske množice ter znižanje davkov. 3. Svoboda mišljenja ter kritike v tem smislu, da sme vsak prosto v državi zborovati ter povedati svoje mnenje. 4. Zadnje občinske volitve so dale narodu priliko, da se je prosto izrazil ali za vlado, ali za nasprotnike režima.

Podpis jugoslovansko-madžarske trgovske pogodbe. V prostorih trgovskega ministrstva v Beogradu je bila podpisana 17. decembra med našo državo in Madžarsko trgovska pogodba, ki stopi v veljavo 1. januarja 1937. Nova pogodba je največje vrednosti, ker urejuje plačilni promet z Madžarsko ter način izmenjave blaga med obema državama. Pogajanja so se sicer zavlekla, vendar je njih zaključek sad obojestranskega truda ureditelj trgovskih odnošajev na način, ki je uravičilen gospodarskemu ustroju obeh držav.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Svet Zveze narodov je zaključil zadnje dni v Ženevi 95. zasedanje, na katerem sta se obravnavali dve točki. Svet Zveze narodov je odobril glede Španije politiko nevmešavanja in korake Francije ter Anglije, ki sta brezuspešno posredovali, da bi došlo v španski državljanski vojni do premirja. Druga točka posvetovanj sveta Zveze narodov je bil spor v Mali Aziji med Francijo in Turčijo radi pokrajine krog mesta Aleksandrette. Francija je prepustila Društvu narodov odločitev: ali se naj Aleksandrette z okolico odtrga od Sirije, ki je pod pokroviteljstvom Francozov, ter postane samostojna država. Turčija je bila proti osamosvojitvi omenjenega ozemlja. Na predlog švedskega zunanjega ministra je prišlo na zadnji seji sveta Društva narodov do soglasno sprejete resolucije, v kateri je razglašeno, da bo to vprašanje rešeno na zasedanju v januarju. Med tem časom pa bo poslalo Društvo narodov v sporno pokrajino komisijo, ki bo proučila položaj na licu mesta in povrh mora Francija iz te pokrajine odpoklicati vojaštvo.

Krog zmede na Španskem. Glede dolgotrajne španske državljanske vojne sta skušali Anglija ter Francija posredovati, da bi se na življenje in smrt boreča nasprotnika pobotala, kar pa ni uspelo. Po brezuspešnem angleško-francoskem posredovanju prevladuje mnenje, da je španska državljanska vojna postala mednarodna zadeva, v kateri gre za usodo: fašizma ali boljševizma. Italija in Nemčija sta za to, da izvojuje nacionalni general Franco popolno zmago nad rdečkarji, za

katero se peha na vso moč sovjetska Rusija. Italija in Nemčija sta priznali 23. X. Francovo vlado in tudi nemško-japonska protiboljševiška zveza od 25. novembra gre za tem, da se odseka prodirajočemu komunizmu z zmago Francovih čet glavo. Italija in Nemčija zastavljata vso pomoč in sile, da pripomorate nacionalistom do zmage. Rusija s pomaganjem rdečkarjem ne more biti dovolj naglo kos svoji nalogi, ker je rusko mesto Odessa ob Črnem morju, odkoder pošiljajo sovjeti španskim komunistom vojni material, oddaljeno od Španije 2000 km; med tem, ko imata Italija in Nemčija do obmorskih oporišč generala Franca čisto kratko pot. Kako trda že prede rdeči vladi v Valenciji, dokazuje dejstvo, da ponujata Katalonija in Baski generalu Francu poseben mir, ne oziraje se na vladne anarhiste in komuniste v Valenciji.

Slepomišnje z novo rusko ustavo in odkritje nove zarote proti Stalinu. Evropski komunisti mešetarijo z dobrinami nove sovjetske ustave, ki je bila sprejeta. Nova ruska ustava uvaja zopet zasebno lastnino, s katero lahko razpolagajo manjši posestniki po svoji volji za slučaj smrti. Kaj takega je lahko dopustil Stalin in njegova družba v ustavo, ko že davno ni več v celi ogromni Rusiji posestnikov, ki bi imeli svojo zemljo. Kolhozov ali skupnih posestev pa tudi po novi ustavi ne smejo deliti. Kmetu z novo ustavo ni nič ustrezno in bo ostal še zanaprej suženj židovskega boljševizma. — V Moskvi ima tajna policija ali čeka polne roke opravka z odkrivanjem nove zarote proti Stalinu. Izsledili so večje število peklenskih stro-

jev, ki bi naj pognali v zrak dvorano, v kateri bi zboroval vsesovjetski kongres v Moskvi, in sicer ravno tedaj, ko bi se mudil na zboru Stalin. Vtaknili so pod ključ precejšnje število vodilnih komunistov, ki bodo zopet po Stalinovem receptu postavljeni ob steno in — ustreljeni.

K položaju na Kitajskem. Zadnjič smo poročali, kako je došlo na Kitajskem nenadoma do novih zmed. Maršal Čangsuljan se je uprl s svojo armado vladi v Nankingu, koje predstavitelj je maršal Čangkajšek, ki je ujet od Čangsuljana s celotnim številnim spremstvom. Čangsuljanov upor bi naj bil zasedran v težnjah kitajske nacionalistične mladine, ki zahteva vojno z Japonci, ki vedno globeje prodirajo na Kitajsko. Tej vojni se je protivil Čangkajšek z vlado v Nankingu in je moral radi tega v ujetništvo. Kitajsko nacionalno mladino so našuntali proti Čangkajšku in Japoncem ruski komunistični agenti. Moskva odločno zanika, da bi bil ta najnovejši upor delo ruskega komunizma. Vlada v Nankingu, ki je že napovedala vojno upornemu Čangsuljanu, zahteva od njega, da izpusti takoj Čangkajška in vse ujetnike. Uporniki so se postavili na stališče, da morata skleniti Kitajska in Rusija zvezo proti Japoncem, ki hočejo imeti med Kitajci neprestane spore, da se lahko vmešavajo v kitajske zadeve z oboroženo silo in trgajo od Kitajske kos za kosom in jih spravljajo pod svojo oblast. Položaj z uporom maršala Čangsuljana je tak, da v Evropi ne vemo, ali so ga skuhalo Rusi ali Japonci. Vsekako pa si lahko radi te zadeve skočita v lase Rusija in Japonska.

Betlehem in Nazaret. Božični praznik nam daje povod, da se nekoliko v svojem duhu ozremo v tista dva kraja, kjer je bilo rojstvo Sinu božjega napovedano, odnosno se je zvršilo. Zanimajo nas predvsem verske razmere, ki sedaj vladajo v teh za kristjana tako svetih krajih. Betlehem leži 9 km južno od Jeruzalema ter sedaj šteje okoli 10.000 prebivalcev. Od teh je 5000 katoličanov, 40 grških katoličanov, 3700 pravoslavni Grkov, 300 Armencev, 150 protestantov in 100 mohamedanov. Katoliško župnijo upravljajo frančiškani, kojih je tudi gostišče, kjer dobivajo stanovanje in hrano tuji romarji. Frančiškani vzdržujejo tudi več deških šol. Dekliške šole upravljajo francoske sestre sv. Jožefa. Nazaret je mesto v Galileji, ki šteje okoli 7000 prebivalcev. Od teh je 1300 rimskih katoličanov, 700 grških in 400 maronitskih katoličanov, torej pripada katoliški cerkvi ena tretjina prebivalcev. 2000 je pravoslavni, 200 protestantov in 2000 mohamedanov. Dušno pastirstvo rimo-katoličanov vodijo frančiškani, ki so tudi upravniki katoliške župnije. Obenem tudi vodijo šole ter tudi oskrbujejo bogoslužje v sosednjih krajih Galileje, kakor v Seforisu in v znanem Naimu.

Komunizem sili med dijaštvo. Dva pota sta, po katerih prihaja komunizem med dijaštvo. Prva je književnost (časniki, li-

sti, knjige), ki z napadanjem vere, preziranjem verskih svetinj, natolcevanjem cerkve in duhovnikov in s povestmi gnusne vsebine jemlje mladini vero in smisel za moralo. Druga pot pa je tista, ki jo hodijo komunistični agenti, kateri obe-tajo od svoje komunistične setve med mladino obilno žetev za tiste, ki so jih najeli ter jih dobro plačujejo. Sarajevski »Katoliški tjednik« (13. decembra) poroča o pojavu komunizma med mladino sarajevskih srednjih šol. Tankaj se komunistična agitacija vrši v okviru književnih društev. Na sestankih, ki jih prirejajo ta društva, in v spisih, ki jih sestavljajo njih člani, se povečuje marksizem. Noben, ki je drugače usmerjen, naj bo nacionalist, naj bo katoličan, ne sme na takih sestankih govoriti; vsaka opozicija se pobije z gromkim tuljenjem. Govori se o tem, da je v višjih razredih do 80% dijakov, ki se proglašajo za komuniste. Spričo te jako resne zadeve bi se šolska oblast morala bolj pečati s temi razmerami ter strogo preiskati, koliko je v profesor-skem zboru javno priznanih ali tajnih marksistov, ki vplivajo pogubno na mladino. Isti list tudi poroča o dijaškem štrajku, ki so ga priredili dijaki sarajevske Srednje tehnične šole. V četrtek, 3. decembra, so se spuntali učenci in učenke te šole, češ, da se v sobah dovolj ne kuri, da je preveč šolskih ur, da postopajo z njimi ravnatelj in profesorji nevezgajno in surovo itd. Ostali so vsi v šolskem poslopju, zavrli direktorja v njegovi pisarni, zasedli vse tehnične, električne in telefonske naprave ter zabarikadirali vrata ter

okna. Ostali so zabarikadirani celo noč do uruge dne do ure predpoldne, ko so zapustili šolsko poslopje. Pogajanja s policijo so imela uspeh, da je bil ravnatelj puščen na svobodo. V znak vzajemnosti so dijaki v ugodnih šol priredili po ulicah demonstracije. Banska ulica je o teh dogodkih izdala poročilo, v katerem izjavlja, da so to zadevo spleteni komunisti. Javnost je dobila vtis, da so na tej šoli — sledile bi kajpada druge — hoteli ostvariti dijaške sovjete po boljševičkem vzorcu. Ti dogodki so dokaz, da mora vzgoja mladine kreniti v drugo, pravo smer.

Svobodomislec kot prijatelj prosvete. Svobodomislec meščanskega in delavskega (marksističnega) kova se širokousti, da so veliki prijatelji prosvete. V resnici pa so samo prijatelji protikršćanstva in brezbožništva, za prosveto naroda pa jim ni mar. Boljša nobena prosveta kot katoliška: to je njihov program. In ta program izvajajo, kjerkoli pridejo do ob-

lasti. Tako se je godilo pod vlado framasonov in marksistov v Španiji. Izdali so povelje, da so šole državna stvar, zasebne, zlasti verske šole niso dovoljene. V izvrševanju tega povelja so v Španiji zaprli vse šole, kjer so delovali redovniki. In kaj je bila posledica? Država ni mogla izpolniti svoje obljube, da bo vsem otrokom, so vsled zaprtja redovniških šol izgubili možnost šolanja, oskrbela pouk v državnih šolah. Te svoje obljube pa španska framasonsko-marksistična vlada ni izpolnila. Redovniške šole so zaprte, drugih šol pa ni. Tako ostajajo otroci brez pouka. V samem Madridu je vsled zatvora katoliških šol ostalo 90.000 otrok brez pouka. Takšni prijatelji prosvete in izobrazbe so liberalci in socialisti. Naši svobodomislec (lažnjiv naslov), liberalci in socialisti, se ponašajo, kakor da bi bili veliki prijatelji prosvete. V resnici pa jim za ljudsko prosveto ni nič mar, pred očmi jim je kot smoter širjenje protikršćanstva in brezboštva.

NOVICE

Osebne vesti.

Novi prosvetni šef za Slovenijo. Za novega prosvetnega šefa na Slovenskem je imenovan visoko naobražen krščanski mož g. prof. dr. Lovro Sušnik, ki je z mnogoštevilnimi tiskanimi razpravami o vzgoji dokazal, da spada na to važno mesto.

Za predsednika Zbornice za trgovino in obrt je bil zadnji petek v Ljubljani ponovno izvoljen z enim glasom večine g. Ivan Jelačin, veletrgovec v Ljubljani.

Smrt znanega kapucinskega duhovnika. V kapucinskem samostanu v Studencih pri Mariboru je v Gospodu zatisnil oči v starosti 70 let g. o. Ciril Goričan. Blagopokojni se je rodil l. 1866 v Zičah pri Konjicah. Preoblečen je bil l. 1888 in novo sv. mašo je pel 1892. Znan je bil kot pridigar po Štajerskem, Hrvaškem, Koroškem in Primorskem. Govoril je več jezikov in je doma v samostanu izobraževal mlade klerike v latinščini in drugih jezikih. Blagemu očetu Cirilu svetila večna luč, samostanski družini naše sožalje!

Novo sv. mašo bo pel na Božič pri sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru kapucinski novomašnik p. Rudolf Struel, ki je prejel mašniško posvečenje 20. dec.

50 letnico je obhajal v Mariboru v Mlinski ulici naš vrli pristaš in mizarski mojster g. Stefan Koter. Jubilant je iz Prekmurja. Svoje znanje v mizarski stroki si je izpopolnil na Dunaju in s potovanji po Nemčiji. Po prevratu je začel samostojno obrt v Mariboru. Prvotno nezatno podjetje je znal dobri Stefan z leti povzdigniti v z najbolj modernimi stroji opremljeno

mizarsko tvornico, v kateri izdeluje najfinejše pohištvo na velikp. Podjetnemu ter pri zdravju krepkemu g. mojstru želimo še več nadaljnjih uspehov in veselih jubilejev.

Nesreče.

Tri nesreče v Mariboru. Ko je zaokrenil v Mariboru na Trgu kralja Petra s pohištvo naložen tovorni avto v Ruško cesto, je zgubil 54letni pomožni delavec Jožef Beigott ravnotežje in je padel z zadnjega dela vozila na cesto, kjer je obležal z zlomljenimi nogami v gležnju. — V mariborski tkalnici sta bila zaposlena delavca Ivan Žgave in Jožef Alijančič z nalaganjem bombaževine v balah. Več bal se je zrušilo na omenjena, ki sta se onesvestila in ima Alijančič še hude poškodbe na glavi. Oba so oddali v bolnišnico.

Delavcu zmečkalo nogo. Pri Splošni stavbeni družbi na Teznu pri Mariboru je padel z žerjava 800 kg težak kos železa. Spodaj stoječi 26 letni delavec Ivan Bajer je v zadnjem hipu toliko odskočil, da je zadelo železo nogo in mu jo je zmečkalo. Hudo poškodovanega je prepeljal reševalni oddelek v bolnico.

Smrtno je podsulo v svinčenem rudniku v Mežici 52letnega rudarja Franca Foršnarja, očeta deveterih otrok, katerim je umrla mati leta 1934.

Za las ušel smrti. Na železniški postaji Velika N. delja se je hotel Rudolf Spudič, trgovski potnik iz Maribora, prepeljati z avtomobilom, katerega je sam šofiral, preko tira. V zadnjem trenutku je opazil, da je prelaz zaprt z zatvornicami. Avtomobil je zlomil zatvornico in je obstal na tračnicah. V tistem trenutku je pribrzel brzovlak iz Ptuja. Železniški čuvaj Anton Roškar je imel v oči gled strašni

Tako piše mnogoletni naročnik Slov. gospodarja: Denarnica se mi je posušila, toda če bi se mi tudi roka posušila, zvest bom ostal svojemu listu Slov. gospodarju!

smrtni nevarnosti toliko duhaprisotnosti in hrabrosti, da je odprl vratca na avtomobilu in se je Spudič rešil v zadnjem trenutku. Lokomotiva je zagrabila avtomobil in ga je čisto razbila. Škoda znaša 30.000 Din.

Tramvaj je podrl na Viču pri Ljubljani starejšo ženico Marijo Rutar. Do nesreče je došlo, ker je šla ženska po oni strani ceste, na kateri ni hodnika in zastira vozniku tramvaja ovinek razgled. Poškodovano so oddali v ljubljansko bolnico.

Radi pijanosti utonil v potoku. Anton Šuligoj, ki je bil že 15 let v službi pri posestniku in kovaču Ivanu Poljanšku na Selu pri Zireh na Kranjskem, se je nakresal žganja in se je vračal v spremstvu prijatelja proti gospodarjevemu domu. Oba sta padla v bližini krčme v potok. Šuligoj je utonil, njegov tovariš se je rešil.

Razne požarne nesreče. V Brezoli pri Mariboru je zgorel posestniku Jožefu Mlakerju hlev. Štiriletna fantiča sta zakurila na Mlakerjevem škednju, da bi se ogrela. Ogenj se je oprijel slame in že je bilo celo poslopje v objemu plamenov. Pogorelec ima 15.000 Din škode. — Zadnji četrtek popoldne je izbruhnil v škednju krčmarice in posestnice T. Virt v Studencih pri Poljčanah požar, katerega so hitro pomočjo omejili gasilci iz Poljčan. Ogenj so povzročili igrajoči se otroci. Zgorela je zaloga krme, med tem ko so rešili voze, ki so bili shranjeni pod škednjem. Škoda znaša 20.000 Din in je delno krita z zavarovalnino. — V Varošu pri Makolah je upepel ogenj posestniku Jožefu Zaniču gospodarsko poslopje. Pogorelec ima škode 25.000 Din.

Razne novice.

Cenjenim čitateljem. Današnji številki je priložena »Božična priloga«, katero je napisal Januš Golec.

Veselo božične praznike in srečno novo leto želita vsem cenjenim gostom ter se priporočata:

Alojz in Antonija Senica

»Plzenski dvor«, Tattenbachova 9. 1463

Lepe knjige. Bližajo se dolgočasni zimski večeri. Da vam ne bodo dolgočasni, si prekrbite lepe čtivo. V Cirilovih knjigarnah v Mariboru in Ptujju dobite po zelo nizki ceni štiri krasne povesti in sicer: A njega ni (12 Din), Kraljica Ester (10 Din), Pravica in usmiljenje (7 Din), S strelom in plinom (7 Din).

Obžalovanja vredni slučaj.

Obesila se je v duševni zmedenosti v Ptujju 23 letna Frida Kranjc, žena trgovskega nastavljenca.

Pod vlak se je vrgla na ptujskem železniškem mostu 50 letna Marija Podpečan, živčno bolna žena upojojenega orožniškega stražmojstra. Kolesa vlaka so truplo nesrečnice strašno razmesarila.

Trije navalili na enega. Na Justina Hrovat, 37 letnega dminarja, so navalili v Zg. Grušovljah pri Sv. Petru v Savinjski do-